

tiky přesunuje se takto z právní statiky do právní dynamiky, — jak tyto pojmy razila už ve svých začátcích normativní teorie — čili z práva hmotného do práva procesního.

Avšak je nepochybné, že po přejití všech politických, hospodářských a sociálních bojů a převratů přijde zase doba klidné stability ve všech oborech a také v právu. Nové zásady a hodnoty, byť jakkoliv převratné, budou vtělovány do obecných norem, které budou míti podle vůle svých tvůrců zase platnost časově co možno nejdélejší, tyto normy opět budou soustavně interpretovány a pojmově přesně aplikovány. Předmět právní vědy se opět ustálí a zase budou spisovány obsáhlé systémy, monografie a komentáře. Na mnohé místo stupňovitého normotvorného aparátu, kde v dobách dynamických stojí a musí státi činitel politický, zasedne opět právník determinovaný přesnými pojmy zákona. Ale co i v této době zase zůstane neměnným, jsou ona formální pravidla a pojmy právně normativního myšlení.

Tento svůj jediný neměnný nástroj, sloužící stejně teorii jako praxi, musí si právní věda pěstovati a zdokonalovati co nejlépe. Jak pro doby právních převratů tak pro doby následné právní stability. A to tím více, že stojí před problémy novými a nesnadnými. Víme, že v tomto směru čeká právní vědu ještě mnoho úkolů, neboť normativní teorie postavila jen základy. Je nutno především odstraniti všechny nejasnosti, spory a rozpory o základních otázkách, odstraniti zejména všechny zbytečné spory terminologické, vybudovati přesný katalog formálních pojmů právních s přesnými definicemi, vybudovati obecnou a všeobecně přijatelnou teorii interpretace atd. Všechno to a mnoho jiného čeká ještě na zpracování a čeká to právě od dnešní generace právníků, jimž není teorie cizí.

Novelisace úrazového pojištění.

Dr. Alois J. Jindřich.

Dne 4. července 1940 vyšlo vládní nařízení ze dne 20. června 1940, č. 216 Sb., které přizpůsobuje úrazové pojištění dnešním hospodářským poměrům. Toto vládní nařízení má tři články; článek I. mění a doplňuje dosavadní úrazový zákon, článek II. upravuje dávky z úrazů, které nastaly před účinností tohoto nařízení a článek III. obsahuje ustanovení závěrečná a prováděcí. Chceme-li shrnouti hlavní ustanovení, která novela přinesla, můžeme říci, že novela vyrovnává s účinností od 1. července 1940 rozdíl v důchodech t. zv. starodůchodců, (t. j. důchodců, kteří utrpěli úraz před 1. červencem 1921) a novodůchodců, a přizpůsobuje nové důchody při nejtěžších ztrátách způsobilosti k výdělku dnešní zvýšené mzdové hladině příznáním čtvrtletních výpomocí. Novela zavádí dále t. zv. přeměření důchodů učňů a jiných osob s nedokonaným výcvikem a zvyšuje hranici započítatelného výdělku, jakož i hranici pohřebného.

Článek I. mění dosavadní zákonná ustanovení takto:

Odškodné vypočítává se podle ročního průměrného pracovního výdělku;

za roční pracovní výdělek považuje se třistanásobný průměrný denní pracovní výdělek. Podle zákona č. 300/1921 Sb. platilo dosud, že převyšuje-li roční pracovní výdělek 12.000 K, nepočítal se přebytek. Nyní byla tato částka zvýšena na 18.000 K. Pro účelně zvyšuje se horní mez z dosavadních 5.400 na 6.000 K a dolní mez z 2.250 K na 3.600 K ročně. (Podle ustanovení článku III., § 2., 2. věty platí, že u úrazů, přihodivších se v době od 1. července 1940 do 30. června 1941 nesmí započtený výdělek překročit součet částí výdělkového maxima, platného před 1. červencem 1940 a nového maxima, platného od 1. července 1940, stanovených úměrně podle data úrazu).

Za § 6 úraz, zákona byla vložena jako nová ustanovení § 6a a § 6b. § 6a zavedl novou instituci t. zv. *přeměření důchodu* učnů a jiných osob s nedokonaným výcvikem, jakož i vyučených dělníků, kteří utrpěli úraz před dosažením 21. roku věku. Těmto osobám bude důchod po dosažení 21. roku věku přepočten z výdělku, jakého dosahuje dělník téhož oboru mezi svým 21. a 22. rokem věku. Nelze-li výdělek zjistiti, stanoví se roční pracovní výdělek při dosažení 21. roku věku podle volného uvážení v přiměřené výši. Účelem tohoto ustanovení je vyvážit těžce pocívanou újmu, kterou trpí pojištěnci, kteří jsou zraněni v mladém věku, kdy jejich výdělek je nedostačující. Nový § 6b přinesl zvláštní *ustanovení o odpadnutí důchodu*. Jestliže uplynuly již od ukončeného léčení 2 roky a trval-li požitek důchodu za ztrátu způsobilosti k výdělku, nepřesahující 10%, 1 rok, zaniká nárok na další důchod. Důchodci přísluší v tomto případě odbytné ve výši ročního důchodu. Toto ustanovení platí také pro důchody již napadlé, pokud odškodněný úraz se přihodil po 30. červnu 1921 a důchodce dne 1. července 1940 nepřekročil 55. rok svého věku. Nárok na důchod je dán i tehdy, když bylo poskytnuto odbytné, pokud způsobilost k výdělku se zmenšila pro podstatné zhoršení následků úrazu na dobu delší 3 měsíců o více než $\frac{1}{4}$.

Maximum pohřebného, které dosud činilo 900 K, bylo zvýšeno na 1.500 K.

Článek II. rozděluje t. zv. *starodůchodce* na 2 kategorie: Především jsou to důchodci, jejichž ztráta způsobilosti k výdělku převyšuje 30%. Druhou kategorií jsou důchodci, jejichž ztráta způsobilosti nepřevyšuje 30%. Pro prvou kategorii důchodců *zvyšuje se dosavadní důchod* na desetinásobek, stal-li se úraz před 1. červencem 1917, na čtyřnásobek, stal-li se úraz v době od 1. července 1917 do 30. června 1919 a na dvojnásobek, stal-li se úraz v době od 1. července 1919 do 30. června 1921. Při tomto zvýšení je zavedeno ještě minimum pro nezpůsobilost úplnou (stoprocentní) částkou 4.800 K ročně a maximum částkou 8.000 K ročně. Při částečné nezpůsobilosti k výdělku je maximum resp. minimum příslušný zlomek těchto částek. Je-li důchodce bezmocný, zvyšují se tyto částky úměrně. Zvýšení důchodu platí také pro pozůstalé s tou odchylkou, že zvýšený důchod vdovský nebo ascendentní nesmí činiti méně než 1.800 K a více než 2.400 K ročně. Pro druhou kategorii důchodců, u nichž částečná nezpůsobilost k výdělku činí nejvýše 30%, zvyšuje se důchod při ztrátě způsobilosti nepřesahující 10% na 180 K, dále pak do 15% nezpůsobilosti na 300 K, do 20% na 480 K, do 25% nezpůsobilosti na 720 K a do 30% nezpůsobilosti na 900 K ročně.

Dále přiznává novela *novodůchodcům*, (t. j. stal-li se odškodněný úraz v době od 1. července 1921 do 30. června 1940) s nejtěžšími ztrátami převyšujícími 60%, kteří jsou převážně odkázáni na svůj důchod a nejsou proto účastníky výhod dnešního zvýšení mezd, čtvrtletní výpomoci po 100 K. Čtvrtletní výpomoci také obdrží pozůstalí, t. j. vdovy, rodiče a prarodiče starší 50 let po 50 K, sirotci, vnuci a sourozenci po 40 K. Zvýšením výdělkové hranice byly zvýšeny všeobecné důchody vdovské a ascendentní. Až dosud činil nejvyšší vdovský důchod 200 K měsíčně a na každé dítě do dokonání 15. roku 150 K měsíčně; o 1. července 1941 bude činiti nejvyšší vdovský důchod 300 K a dětský 225 K měsíčně. Pokud jde o důchody pozůstalých, plynoucí z úrazů po zabitých do 30. června 1921, zvyšují se důchody vdovské a ascendentní tak, že nesmí činiti méně než 1.800 K ročně a více než 2.400 K ročně.

Výhody přeměření důchodu shora zmíněné dostane se se splatnosti od 1. července 1940 také oněm důchodcům, kteří utrpěli úraz jako učni či osoby s nedokonaným výcvikem v době od 1. července 1921 do 30. června 1940 a to podle započítatelného ročního výdělku 7.200 K. Pro osoby, které 1. července 1940 nedosáhly 21. roku věku platí, že přeměření důchodu bude provedeno od pozdějšího dne, kdy tyto osoby dosáhnou 21. roku věku.

O zvýšení důchodů a přiznání výpomocí rozhodují správní orgány úrazových pojišťoven, resp. nositelů úrazového zaopatření. Proti jejich rozhodnutím není opravného prostředku.

Úhrada nákladu na tato nová opatření bude získána přírůžkou k pojistnému a z menší části také úsporou ze zastavení důchodů na ztrátu způsobilosti nepřevyšující 10%.

Článek III. stanoví, že je-li důchodci vyplaceno odbytné za část důchodu, je pro úpravu dávek a odpad důchodu rozhodné procento ztráty způsobilosti k výdělku, jemuž opovídá zbývající část důchodu.

Nové nařízení nabylo účinnosti 1. července 1940 a tímže dnem pozbyl platnosti zákon ze dne 29. října 1919, č. 606 Sb. o drahotních příplatcích k úrazovým důchodcům ve znění zákona ze dne 21. prosince 1921, č. 481 Sb.

Nová rozhodnutí říšských soudů ve věcech cestovního ruchu.

Dr. B. V. Černý.

V poslední době bylo v Říši publikováno několik zajímavých rozhodnutí z oboru cestovního ruchu, jež můžeme analogicky přijímati také pro naše poměry. Podáme z nich základní myšlenky, pokud mají zajímavost pro širší právníckou veřejnost.

I. *Soutěžní doložka při prodeji hotelu.* Není neobvyklým zjevem při prodeji hotelu vsunutí do kupní smlouvy klausulí, že prodávající nesmí v určitém okruhu otevřítí resp. převzítí jiný hotel. S právní přípustností takovéto klausule zabýval se Říšský soud ve svém rozhodnutí z 15. dubna 1940. Vyšel při tom z náhledu, že na takovéto případy nemá se použití předpisů, platných pro konkurenční doložku ve smlouvách pracovních. Hlavně se jich nemá použití tehdy, je-li kladen zvláštní důraz na to, že prodávající v obchodním okrsku prodaného podniku neotevře resp. nepřevzme nový hotel. Zatím co při posuzování konkurenční doložky ve služebních smlouvách podle názoru Říšského soudu ukládá se větší zdrženlivost, protože hospodářsky silnější zaměstnavatel může snadno zneužití svého postavení k použití nepřipustné konkurenční klausule a proto zákonodárství proti těmto nemravným klausulím postupuje, při prodeji hotelového podniku zde tento důvod není, protože se zpravidla jedná o osoby hospodářsky stejně silné a tudíž naopak muselo by být dokázáno na příklad hospodářsky slabé postavení prodávajícího, aby taková klausule byla proti dobrým mravům a neplatnou. Proto nejsou — uvádí Říšský soud dále — také při prodeji hotelových podniků obvyklé konkurenční doložky nikterak nemístné. Spíše jsou v určitých mezích samozřejmé a dokonce bylo by třeba mít obavy, že by kupní cena bez těchto soutěžních klausulí nebyla hospodářsky oprávněná, zvláště tehdy, když prodávající při stanovení prodejní ceny za podnik poukazuje na zvláštní obchodní vyhlídky, které se podávající z polohy hotelu, na určitý kádr hostů a na neexistenci stejného podniku v obchodním okruhu prodávajícího hotelu. Stává se zhusta, že se přímo prodává